

2022 UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ #9-12

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

ШАНОВНІ ДРУЗІ - ПЕРЕДПЛАТНИКИ ТА ЧИТАЧІ!

24 лютого 2022 року війська Російської Федерації після восьми років неоголошеної гібридної війни, що почалася з окупації Криму та військових дій на території Донецької й Луганської областей, здійснили повномасштабну агресію проти незалежної України та її народу. Відбулося те, про що патріотичні сили попереджали впродовж трьох останніх десятиріч від самого часу відновлення незалежності нашої держави, але при цьому у можливість такого розвитку подій було важко повірити будь-якій людині у здоровому глузді.

Наслідком відвертої деградації російської тоталітарної та націонал-шовіністичної влади стали свідомі злочинні рішення Ради Федерації стосовно використання російської армії за кордоном й оголошеного особисто президентом В.Путіним початку т. зв. «спецоперації» на території України.

Збройні сили України, бійці Національної гвардії, територіальної оборони та усіх інших підрозділів мужньо захищають українську землю від загарбників. І ми маємо тверде переконання, що Український Народ переможе цю навалу!

Метою діяльності українського журналу «Економіст» з часів його заснування на початку ХХ ст. і відновлення у 1997 році є сприяння розвитку національної економіки України, що набуває особливої актуальності в умовах бойових дій, коли надзвичайно важливим стає не лише забезпечення всіма видами ресурсів захисників країни, але й стабільності та дієвості економічної системи на усій території держави, яка чинить опір агресору.

У цей складний час маємо усвідомлювати та пам'ятати про численні помилки, прорахунки й відверто злочинні рішення з боку представників владних структур, політичних сил і суспільства, що спричинили можливість російської агресії шляхом розкрадання армії, руйнування вітчизняного військово-промислового комплексу, інших корупційних дій, приведення до влади проросійських політиків, які зраджували національні інтереси України та її народу. Тому вважаємо за необхідне підкреслити нагальну потребу в збереженні демократичних традицій і цінностей, можливості відкрито висловлювати власні думки, критикувати діяльність органів влади та самоврядування, – саме того, чим відрізняється сучасне українське суспільство від тоталітарної системи країни-агресора. При цьому ми усі маємо об'єднатися заради захисту нашої країни!

УСЕ БУДЕ УКРАЇНА!

Також, у зв'язку із загальним скороченням кількості вітчизняних періодичних друкованих видань, звертаємося до наших передплатників із проханням збирати щомісячні номери «Економіста» та передавати наприкінці року до місцевих бібліотек з метою популяризації економічних знань у суспільстві.

НА ЕКОНОМІКУ ВПЛИВАЄ ВСЕ! EVERYTHING AFFECTS ECONOMICS!

Пропозиції та зауваження
ukreconomist@ukr.net

Якщо Росія припинить воювати, закінчиться війна, якщо Україна припинить воювати – закінчиться Україна...

Ентоні БЛІНКЕН

2022-го вересень-грудень

Для України та українців цей рік став трагічним через російську навалу, численні жертви серед захисників та цивільного населення, викрадення окупантами українських дітей, постійні ракетні та артилерійські обстріли, знищення та пошкодження житлових, соціальних та інфраструктурних об'єктів по усій території країни...

Але він також став роком небувалого єднання української нації, патріотичного підйому, воєнних перемог над колишньою «другою армією світу» і звільнення значної частини окупованих російською ордою територій, і таким увійде в українську історію.

Із побажаннями спільної перемоги для всіх українських громадян, які своїм спротивом агресору на фронті та в тилу наближають день, коли Україну буде остаточно звільнено від окупантів.

На економіку впливає все!

*З повагою і подякою до наших передплатників і читачів
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України,
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошніченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
27-а Конференція учасників Рамкової конвенції ООН щодо зміни клімату (COP27, Шарм-ель-Шейх)	4
Протистояння в ООН продовжується (вересень-грудень 2022-го)	7
Підтримка триватиме «стільки, скільки буде потрібно» – зустрічі у форматі «Рамштайн» восени 2022-го	23
Європейське політичне співтовариство – новий формат співпраці країн Європи	25
ЄС продовжує допомогу	26
Індонезійський саміт G20: в центрі уваги війна в Україні	30
Країни G7 створили енергетичний «Рамштайн» для протидії російським атакам по об'єктах української інфраструктури	32
В Україні	34
Пошкоджений ракетами флагман кораблебудування залишається символом стійкості та незламності	37
Наукова дискусія	
Матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ» (НУК, 1-2 грудня 2021 р.):	40
- Економічна політика забезпечення сталого розвитку	40
- Управління сталим розвитком морського господарського комплексу	85
- Фінансові механізми сталого розвитку	98
- Цифровізація економіки в контексті сталого розвитку	113
- Цифрові технології в обліку, аналізі та аудиті	145

Ентоні Арнольд Блінкен (нар. 16 квітня 1962, Нью-Йорк, США) – американський політик, юрист та дипломат, представник Демократичної партії, заступник радника з питань національної безпеки (2013-2015), заступник держсекретаря США (2015-2017), з 26 січня 2021 р. – державний секретар США. По батьковій лінії є правнуком емігранта з України уродженця Переяслава, випускника Київського комерційного училища Меєра Блінксіна, який під псевдонімом Б.Меєр був відомим у США іудейським письменником. Указом президента України Володимира Зеленського від 23 серпня 2022 р. нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого II ст. за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету та територіальної цілісності України, вагомий внесок у популяризацію Української держави у світі (ред.). На обкладинці – фото звільненого Херсона; горять цистерни з паливом після атаки по «Кримському мосту»; видатний французький актор Ален Делон підтримував Україну під час відеорозмови із президентом Володимиром Зеленським; COP27 в Єгипті; виток газу після вибухів на газопроводі «Північний потік»; пасажир британської королеви Єлизавети II (ред.)

Список використаних джерел:

1. Брундланд Г. Наше спільне майбутнє: Міжнародна комісія з навколишнього середовища і розвитку. Оксфорд: Оксфорд Юніверситі Пресс, 1987. 73 с.

2. Патинська М. М. Формування категорії "сталий розвиток територіальних громад" в

умовах євроінтеграційної перспективи. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27362/1/P.32-33.pdf>

3. Швець І. Сталый розвиток громади: від планування до реалізації проекту. URL: <https://ecolog-ua.com/news/stalyy-rozvytok-gromady-vid-planuvannya-do-realizatsiyi-proektu>

УДК 338.4

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Оксана Корнієнко, Дмитро Луц

Машинобудування є однією з базових галузей економіки України та стратегічно важливою галуззю, яка впливає на розвиток технологічного потенціалу і конкурентоспроможності економіки України в цілому. Саме тому підприємства машинобудівної галузі мають виробляти конкурентоспроможну продукцію та бути конкурентоспроможними [1].

Зростання обсягів промислового виробництва є одним з пріоритетних напрямів економічної політики України, проте сучасні економічні умови, у яких змушені працювати вітчизняні підприємства, у тому числі машинобудівної галузі, характеризуються, насамперед, своєю нестабільністю та економічною невизначеністю, що впливає на фінансово-економічні результати промислового підприємства.

На нашу думку, серед основних чинників, які гальмують розвиток машинобудування, слід виділити неповну завантаженість виробничих потужностей, зношеність основних засобів, значне зниження інноваційної активності підприємств, низький попит на продукцію українського машинобудування на зовнішньому ринку.

Показник рентабельності підприємств є одним найважливіших показників оцінки ефективності діяльності підприємств. Щодо динаміки показника рентабельності підприємств машинобудівної галузі України, то він змінювався циклічно (рис.1). У період 2017 р. відбулось зростання показника до значення 9,9. У 2020 р. рівень рентабельності впав до значення 3,9, що мало тяжкі наслідки для підприємств машинобудівної галузі. З 2021 р. розпочалося падіння рівня рентабельності. Треба відмітити, що рівень рентабель-

Oksana Kornienko, PhD (Economics), associate professor, Dmytro Luts

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Features of the development of the engineering industry in modern conditions

The current state of the machine-building industry is analyzed. The main problems of mechanical engineering are highlighted. A number of measures for the development of the machine-building industry have been proposed. It was established that in order to create a truly modern machine-building complex, it is necessary to: introduce into production new samples of machine-building products, taking into account the minimization of waste and the possibility of their further use for the production of other goods.

Keywords: industry; engineering; economic potential; Sustainability.

ності навіть при своєму максимальному значенні є низьким для машинобудівної галузі.

На сучасному етапі розвитку економіки відбувається поступове зростання кількості вітчизняних промислових підприємств після значного скорочення у 2020 р. Так у 2021 році кількість промислових підприємств збільшилась на 1,6 % [2].

Актуальна ситуація, що склалася в машинобудівній галузі підтверджує відсутність ознак стійкості функціонування українських про-

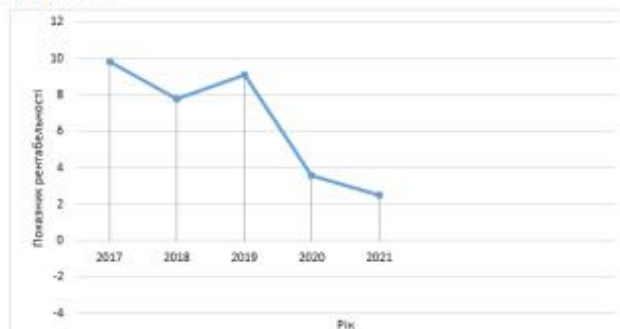

Рис. 1. Динаміка рентабельності машинобудівних підприємств у 2017-2021 рр.

О.Корнієнко – кандидат економічних наук, доцент, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,

Д.Луц – магістрант, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© О.Корнієнко, Д.Луц, 2022

мислових підприємств у економічній та господарській діяльності.

Дослідивши стан машинобудівних підприємств пропонуємо низку заходів щодо розвитку машинобудівної галузі:

- змінити галузеву структуру виробництва машинобудування з метою збільшення наукомістких виробництв;

- розширити обсяги виробництва машинобудівної продукції для внутрішнього ринку за одночасного підвищення її якості та скорочення асортименту продукції, що імпортується;

- збільшити валютні надходження від експорту машинобудівної продукції шляхом використання досягнень науково-технічного прогресу і поставок на зовнішні ринки товарів із високим рівнем технологічного перероблення, а також освоїти нові ринки збуту;

- використати інвестиції не для розширення виробничих потужностей машинобудівних підприємств, а для створення замкнутих циклів виробництва;

- розробити нові технологічні процеси виробництва продукції;

- закупити технології та ліцензії для освоєння виробництва нової машинобудівної продукції з високим рівнем надійності, тривалим життєвим циклом і низькими витратами всіх видів матеріалів під час експлуатації;

- освоїти серійне виробництво машин та обладнання для широкого використання ресурсозберігаючі технології;

- створити сучасне технологічне оснащення для всіх галузей машинобудівного комплексу з метою зниження енерго-, ресурсо- та працевітності виробництва і підвищення конкурентоспроможності його продукції;

- впровадити у виробництво нові зразки машинобудівної продукції з урахуванням мінімізації відходів і можливості їх подальшого використання для випуску інших товарів;

- екологізувати виробництво, що передбачає випуск ресурсозберігаючі та природоохоронних видів техніки.

Список використаних джерел:

1. Барташевська Ю.М. Розвиток машинобудування України: стан, проблеми, перспективи. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2019. №1. С.19-25.

2. Державна програма розвитку машинобудування на 2010-2020 рр. URL: <http://www.ac-rada.gov.ua>.

3. Кузь Т. Стратегічний розвиток машинобудування в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2018. №1(30). С. 35-43.

4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Київ : Державна служба статистики України, 2018. 255 с.

УДК 334.024

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ВІЙНИ І ПІСЛЯВОЄННОЇ КРИЗИ

Валерій Комишник, Олена Косьянова

Розвиток тіньової економіки є, безумовно, складною та великомасштабною проблемою, яка пов'язана з економічною й соціальною безпекою України і потребує як правового, так і економічного та соціального державного регулювання. Тіньовий сектор економіки серйозно впливає на всі соціально-економічні процеси, які відбуваються в суспільстві особливо в період війни і післявоєнної кризи.

Тіньова економіка – не нове явище. Вона включає в себе не тільки незаконну діяльність, але і невраховані доходи від виробництва легальних товарів та послуг, будь-то грошові або бартерні операції.

Однією з перших серйозних праць із питань тіньової економіки є стаття американсь-

Valerii Komysnyk, associate professor,

Olena Kosianova, Master's Student

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

The shadow economy in the conditions of war and post-war crisis

Historical aspect of the shadow economy. Definition of the concept of informal, underground, shadow economy. Methods of reducing the level of shadowing of the economy.

Keywords: shadow economy, informal economy.

кого економіста П.Гутмана «Підпільна економіка» [1], опублікована в 1977 році, в якій висловлено думку про те, що неврахованою економічною діяльністю не можна нехтувати.

В Україні першу лабораторію дослідження тіньової економіки було створено наприкінці

В.Комишник – доцент, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

О.Косьянова – магістрантка, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

© В.Комишник, О.Косьянова, 2022